

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

17 грудня 2018 р.

Київ

№ 735-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 14.12.2018 № 5-01/7074-п про розгляд повідомлення про чинну державну допомогу, надісланого листом Департаменту комунального господарства Харківської міської ради від 08.10.2018 № 4563/0/16-18 (вх. № 5-01/12226 від 10.10.2018), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631, Департамент моніторингу і контролю державної допомоги

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 08.10.2018 № 4563/0/16-18 (вх. № 5-01/12226 від 10.10.2018) Департаментом комунального господарства Харківської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (2) Департамент комунального господарства Харківської міської ради (61003, м. Харків, пров. Соборний, 1, ідентифікаційний код юридичної особи 34393088).

2.2. Отримувач підтримки

- (3) Комунальне підприємство «Муніципальна компанія поводження з відходами» (далі – КП «МКПВ») (61003, м. Харків, пров. Подільський, 17, ідентифікаційний код юридичної особи 30990215).

2.3. Мета (ціль) підтримки

(4) Метою (ціллю) підтримки є:

- сприяння окремим видам господарської діяльності;
- забезпечення безперебійної роботи полігону твердих побутових відходів;
- забезпечення санітарно-епідеміологічної безпеки населення, екологічної безпеки навколишнього природного середовища, запобігання розвитку небезпечних геологічних процесів та явищ;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог з охорони атмосферного повітря, ґрунту, ґрунтових та поверхневих вод;
- підвищення експлуатаційної надійності полігону твердих побутових відходів, вдосконалення методів захоронення твердих побутових відходів;
- впровадження сучасних методів збору, утилізації та переробки твердих побутових відходів;
- створення належних умов для здійснення виробничої діяльності КП «МКПВ»;
- модернізація та технічне переоснащення КП «МКПВ».

2.4. Очікуваний результат

(5) Забезпечення безперебійної роботи полігону твердих побутових відходів; реалізація заходів щодо поводження з побутовими відходами в місті Харкові та розвитку системи, спрямованої на запобігання утворенню відходів, зменшення їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище.

2.5. Підстава для надання підтримки

(6) Програма розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011 – 2014 роки, затверджена рішенням Харківської міської ради від 27.10.2010 № 328/10 (зі змінами) у редакції рішення 20 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 20.06.2018 № 1166/18 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011 – 2020 роки» (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

(7) Субсидії та капітальні трансферти на виплату заробітної плати, сплату податків і зборів на заробітну плату, сплату екологічного податку, придбання техніки, механізмів, обладнання, засобів малої механізації тощо, які задіяні в обслуговуванні полігону твердих побутових відходів, з метою відновлення зношеного парку спецтехніки КП «МКПВ», а саме: придбання бульдозера, компактора, мотопомп, газонокосарок, компресорів, насосу свердловинного.

2.7. Обсяг підтримки

(8) Загальний обсяг підтримки – 69 312 381,5 грн.

З них:

2011 рік – 0;

2012 рік – 4 118 721,5 грн;

2013 рік – 0;

2014 рік – 0;

2015 рік – 2 000 000,0 грн;
2016 рік – 4 840 000,0 грн;
2017 рік – 15 256 660,0 грн;
2018 рік – 5 992 000,0 грн;
2019 рік – 18 100 000,0 грн;
2020 рік – 19 005 000,0 грн.

2.8. Тривалість підтримки

(9) 3 01.01.2011 по 31.12.2020.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (10) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (11) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (12) Відповідно до частини другої статті 1 Закону, терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (13) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (14) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» захоронення побутових відходів належить до сфери регулювання цього Закону.
- (15) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (16) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, яке означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити

підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції тільки у тій мірі, в якій це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.

- (17) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборороною будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит з боку певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (18) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Європейської комісії, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає існування ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи і витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.
- (19) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (20) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидіюванню.

- (21) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.
- (22) Отже, фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою, якщо:
- послуга є предметом природної монополії;
 - послуга, що надається природною монополією, не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - надавач відповідної послуги не використовує державну підтримку в діяльності, яка не пов'язана з функцією природної монополії.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (23) КП «МКПВ» створено на базі комунальної власності територіальної громади міста, підпорядковується Харківській міській раді.
- (24) КП «МКПВ» є суб'єктом природної монополії на ринку захоронення побутових відходів відповідно до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по Дергачівському району Харківської області за межами населеного пункту.
- (25) Згідно зі Статутом КП «МКПВ» метою діяльності підприємства є забезпечення реалізації заходів щодо поводження з побутовими відходами в місті Харкові та розвитку системи, спрямованої на запобігання утворенню відходів, зменшення їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище.
- (26) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації, для виконання покладених на КП «МКПВ» повноважень, на праві господарського відання за ним закріплені майно, спецтехніка, транспортні засоби, які перебувають у комунальній власності, земельні ділянки, надані для експлуатації та обслуговування закритого полігону твердих побутових відходів, будівництва та обслуговування діючого полігону твердих побутових відходів, будівництва та експлуатації комплексу з переробки твердих побутових відходів із системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії.
- (27) У господарському відданні КП «МКПВ» перебувають: діючий полігон твердих побутових відходів площею 13,2 га; закритий полігон твердих побутових відходів площею 29,49 га; земельна ділянка для будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів у рамках реалізації інвестиційного проекту – 53,5049 га; спецтехніка – 17 одиниць; автомобільні ваги на полігоні; ваговий майданчик на полігоні; вишка охорони на полігоні; адміністративне приміщення за адресою: пров. Подільський, 17.
- (28) Для забезпечення вимог природоохоронного законодавства України та норм екологічної безпеки КП «МКПВ» здійснює ізоляцію ґрунтом відходів, доставлених на полігон, вивіз фільтрату, моніторинг екологічного стану навколишнього природного середовища тощо.

- (29) КП «МКПВ» систематично виконує комплексні роботи з поточного ремонту під'їзної дороги до полігону, а також з утримання дороги та прилеглої території в належному санітарному стані.
- (30) КП «МКПВ» є ексклюзивним надавачем послуг із захоронення твердих побутових відходів. Альтернативного способу захоронення твердих побутових відходів у місті Харкові не існує, тому така послуга не конкурує з іншими послугами в цій місцевості, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (31) З аналізу інформації, наданої у Повідомленні, фінансова підтримка КП «МКПВ» надається лише на відшкодування витрат, пов'язаних із наданням послуг захоронення твердих побутових відходів, а саме: виплату заробітної плати, сплату податків і зборів на заробітну плату, сплату екологічного податку, придбання техніки, механізмів, обладнання, засобів малої механізації тощо, які задіяні в обслуговуванні полігону твердих побутових відходів, з метою відновлення зношеного парку спецтехніки КП «МКПВ», а саме: придбання бульдозера, компактора, мотопомп, газонокосарок, компресорів, насосу свердловинного, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (32) Однією з умов, за якої державна підтримка є державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції. Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва, а також виробництва товарів (послуг), які не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами). На ринку надання послуг із захоронення твердих побутових відходів у місті Харкові КП «МКПВ» є єдиним надавачем наведених послуг.
- (33) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації, послуги з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів КП «МКПВ» надаються на безоплатній основі та підприємство не бере участі в інших тендерах на надання послуг з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів, що проводиться за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (34) З огляду на зазначене, державна підтримка з метою відшкодування витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою відповідно до Закону.
- (35) Разом з тим слід зазначити, що:
- державне фінансування КП «МКПВ» повинне спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із здійсненням заходів з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів, та в жодному разі не повинне покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
 - використання коштів державної підтримки КП «МКПВ» на здійснення комерційної діяльності може містити ознаки державної допомоги.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня

2016 року за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Департаментом комунального господарства Харківської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування) у формі субсидії та капітальних трансфертів для здійснення заходів з утримання в належному стані полігону твердих побутових відходів, що виділяється на підставі Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011 – 2014 роки, затвердженої рішенням Харківської міської ради від 27.10.2010 № 328/10 (зі змінами) у редакції рішення 20 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 20.06.2018 № 1166/18 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011 – 2020 роки», комунальному підприємству «Муніципальна компанія поводження з відходами» на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у сумі 69 312 381,5 грн, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ